

Utrikesutskottets betänkande

1976/77:15

med anledning av motion om erkännande av och bistånd till Östra Timor m. m.

Motionen

I motionen 1976/77:1062 av herr Werner m. fl. (vpk) hemställs

1. att riksdagen i skrivelse till regeringen hemställer om att diplomatiska förbindelser upprättas med regeringen i Demokratiska republiken Östra Timor,

2. att riksdagen beslutar anvisa 5 000 000 kr. till humanitärt bistånd åt Demokratiska republiken Östra Timor och FRETILIN, den revolutionära fronten för Östra Timors oberoende.

Utskottet

Likalydande yrkanden framfördes i motionerna 1975/76:1132 resp. 1975/76:1139, vilka behandlades av utskottet i slutet av oktober 1976 (se UU 1976/77:4) och avslogs av riksdagen.

Beträffande yrkandet om upprättande av diplomatiska förbindelser med regeringen i Demokratiska republiken Östra Timor framhöll utskottet, i anslutning till en utförlig redogörelse för det sätt på vilket Östra Timor i strid mot FN-beslut ockuperats av indonesiska väpnade styrkor och därefter införlivats med Indonesien, att de folkrättsliga förutsättningarna saknades för erkännande och diplomatiska förbindelser. Till dessa förutsättningar hör nämligen, förutom förekomsten av ett territorium och en befolkning, en regering som utövar effektiv makt såväl inåt som i relation till andra stater samt uppvisar viss stabilitet. Situationen i Östra Timor torde, enligt vad utskottet erfarit, inte ha undergått några väsentliga förändringar sedan frågan senast behandlades av utskottet. De folkrättsliga skälen för avstyrkan av förevarande yrkande föreligger sålunda alltjämt.

Frågan om Östra Timor behandlades ånyo i FN under den gångna höstens generalförsamling. I församlingens utskott för förvaltningsfrågor antogs i mitten av november med bl. a. Sveriges röst en resolution i vilken Östra Timors införlivande med Indonesien förkastades, då dess befolkning inte getts möjlighet att fritt utöva sin självbestämmanderätt. Den indonesiska regeringen uppfordrades i resolutionen att dra bort alla sina trupper från Östra Timor, samtidigt som Indonesiens envisa vägran att rätta sig efter församlingens och säkerhetsrådets tidigare resolutioner i denna fråga starkt beklagades. Säkerhetsrådets uppmärksamhet fästes på den kritiska situationen i Östra Timor, och rådet uppmanades se till att dess tidigare re-

solutioner i ärendet genomförs. Samma beslut togs därefter av generalförsamlingen med 68 röster för, 20 emot och 49 nedlagda röster. Däremot har frågan inte kommit upp till förnyad behandling i säkerhetsrådet.

Utskottet avstyrker likaså den nu aktuella motionens yrkande att 5 milj. kr. skall anvisas till humanitärt bistånd åt Demokratiska republiken Östra Timor och FRETILIN. Som utskottet anförde i sitt betänkande härom hösten 1976 (UU 1976/77:4) är det för den skull inte uteslutet att man söker att med humanitärt bistånd lindra nöd bland Östra Timors befolkning som uppenbart lidit svårt av inbördeskrig och invasion, därest praktiska möjligheter till sådant bistånd skulle yppa sig. Emellertid synes detta alltjämt stöta på stora svårigheter, då exempelvis Internationella röda korset ännu inte fått tillstånd att återuppta sin verksamhet på den krigshärjade ön och inga utländska observatörer heller i övrigt ges tillträde till territoriet. Före den indonesiska ockupationen av Östra Timor hade Internationella röda korset ett hjälpprogram där, i vilket även Svenska röda korset medverkade, till stor del med stöd av statliga katastrofmedel.

Utskottet hemställer sålunda

att riksdagen avslår motionen 1976/77:1062.

Stockholm den 8 mars 1977

På utrikesutskottets vägnar

ALLAN HERNELIUS

Närvarande vid ärendets slutbehandling: herr Hernelius (m), fru Lewén-Eliasson (s) herr förste vice talmannen Bengtson (c), herr Adamsson (s), fru Nilsson i Kristianstad (c), herrar Palm (s), Åberg (fp), Göransson (s), fruar Jonäng (c), Sundberg (m), herrar Ericson i Örebro (s), Korpås (c), fru Sigurdsen (s), herrar Wirmark (fp) och Jan Bergqvist i Göteborg (s).